

JAKUB 5

ZPRAVODAJ PŘÍBRAMSKÉ FARNOSTI SV. JAKUBA

nákl. na tištěné číslo 7 Kč

XXV. ročník, 2. 7. 2017

JAKUB STARŠÍ

Apoštol Jakub, označovaný Starší, Větší či Zebedeův (pro odlišení od svých jmenovců Jakuba Alfeova a Jakuba Spravedlivého) byl jeden z dvanácti apoštolů – učedníků Ježíše Krista. Jméno Jakub je česká podoba jména Iakobos, počteného tvaru jména starozákonního patriarchy Jákoba

Jakub pocházel z Betsaidy u Genezaretského jezerav Palestině. Jeho rodiče byli rybáři Zebedeus a Salome, jeho bratrem byl Jan, apoštol a evangelista.

Ježíš Jakuba povolal hned po Petrovi a jeho bratru Ondřejovi i s mladším bratrem Janem, když na lodi společně se svým otcem spravovali síť (viz Mt 4,21-22 nebo Mk 1,19-20). Byli totiž rybáři a ve svém řemesle zřejmě i podnikatelé, neboť měli najaté pomocníky (viz Mk 1,20). Podle evangelia oba velkodušně opustili otce i loď a šli za ním. Ve zmíněných seznamech Kristových apoštolů zaujímá Jakub druhé místo po Petrovi u Marka (3,17) nebo třetí místo po Petrovi a Ondřejovi v evangeliích Matouše (10,2) a Lukáše (6,14), zatímco ve Skutcích apoštolů přichází po Petrovi a Janovi. Tak je také zmíněn před Janem, když oba bratři žádají Ježíše, aby seděli jeden po jeho pravici a druhý po jeho levici ve chvíli jeho uvedení na trůn v království (viz Mt 20,20-28 nebo Mk 10,35-40).

Pro jejich bouřlivý temperament dal Ježíš oběma bratrům, Jakobovi a Janovi, mnohoznač-

né přízvisko „Boanergés“, což znamená „synové hromu“ (viz Mk 3,17). Lukáš totiž vypráví, že když Ježíš se svými učedníky putoval do Jeruzaléma, poslal před sebou posly: „Ti cestou přišli do jedné samařské vesnice, aby tam připravili nocleh. Ale Samaritáni ho nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma. Když to viděli učedníci Jakub a Jan, řekli: Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil? On však se obrátil a přísně je pokáral“ (viz Lk 9,52-55).

Jakub je v úryvcích Pisma častěji uváděn za Petrem hned na druhém místě a tím je zdůrazněna jeho důležitost. Spolu s Petrem a Janem patřil Jakub ke Kristovým privilegovaným učedníkům, usuzuje se z toho, že byli Ježíšem povolováni k významným intimním událostem. Ať šlo o vzkříšení dcery Jairovy (Mk 5,37; Lk 8,51), o událost Proměnění na hoře Tábor (Mt 17,1; Mk 9,2; Lk 9,28), zahájení tzv. eschatologického proslovu (Mk 13,3) nebo povolání do Ježíšovy blízkosti v Getsemanské zahradě, kde se pak z úzkosti potil krví (Mt 26,37; Mk 14,33). Po Ježíšově Nanebevstoupení hlásal Jakub evangelium. Jedna věc zůstává naprosto jasná, a sice to, že Jakub se těšil velké autoritě uvnitř prvotní církve v Jeruzalémě, podílel se na jejím budování a spolu s Petrem za ni cítil pastorální odpovědnost.

Jakubovi je některými připisováno autorství Listu sv. Jakuba, jedné z částí Nového zákona, většina badatelů se ale kloní k tomu, že List sv. Jakuba napsal buď Jakub, bratr Páně (představitel

jeruzalémského sboru, ukamenovaný v r. 62), nebo někdo jiný.

Nepředstavuje se zde však ani jako „bratr Páně“, ani jako apoštol, ale jako „služebník Boha a Pána Ježíše Krista“ (Jak 1,1). Tento list zaujímá v kánonu křesťanských Písem první místo mezi takzvanými katolickými listy, tj. určenými nejen jedné, ale mnoha církvím. Velký důraz je v něm kladen na nutnost neomezovat vlastní víru na pouhou verbální či abstraktní deklaraci, ale konkrétně ji vyjadřovat v dobrých skutcích. Velice příznačnou v tomto listě je věta, podle níž je „víra bez skutků mrtvá“ (Jak 2,26).

Podle jedné pozdější tradice sahající k Isidorovi ze Sevilly hlásal Jakub evangelium ve Španělsku, které bylo důležitým regionem Římské říše. Jiná tradice uvádí, že jeho hlavním působištěm byl Jeruzalém a Samařsko. Podle ní se až Španělsko stalo domovem jeho ostatků. O jeho legendárních cestách však není spolehlivých pramenů.

Podle tradice byl v Jeruzalémě kolem Velikonoc roku 44 zatčen vojáky Heroda Agrippy I., který byl vnukem Heroda Velikého, a na příkaz krále stát mečem. Jakobovu popravu uvádějí Skutky apoštolské a zpráva o ní existuje také od raného církevního dějepisce Eusebia ve spisech Klementa Alexandrijského. Jakub byl první z dvanácti Kristových apoštolů, který podstoupil mučednickou smrt.

Jakub byl zprvu pohřben v Jeruzalémě. Podání vypravuje, že první křesťané postavili na místě Jakobova umučení v Jeruzalémě kostel svatého Jakuba. Odtud byly jeho ostatky prý za císaře Justiniana I. přemístěny do palestinského kláštera Raithu. Někde je uváděno, že klášter stál pod horou Sinaj a že to bylo kolem roku 70, kdy tam postavili klášter svatého Jakuba, dnešní klášter svaté Kateřiny. Existuje i legenda, podle které Jakobovy ostatky přenesli andělé do paláce pohanky Lupy, která se ve Španělsku stala křesťankou. Kolem mís-

ta hrobu v jejím paláci byl později vystavěn chrám a město Santiago de Compostela.

Pravděpodobnější je podání týkající se přenesení Jakobových ostatků do Španělska třemi mnichy. Ti se k tomu rozhodli v době, kdy strážci kláštera, ustanovení z potomků otroků, odpadli k islámu. K přenesení snad tedy došlo na ochranu před Saracény. Nejprve byla za místo zvolena Zaragoza, ale ta byla v roce 714 dobytá. Na ochranu před Maury prý ostatky byly přeneseny k Irii Flavii v Galicii, kde na čas upadly v zapomenutí a teprve za krále Alfonse Cudného (791–842) byly v tamní mramorové hrobce roku 813 objeveny biskupem Teodomirem z Irie. Údajně jako první si mimořádného hrobu všiml poustevník Pelayo, přičítaje to třpytu hvězd. Když král Alfons nad hrobem vystavěl ke cti sv. Jakuba v roce 816 chrám, který byl posvěcen 25. července 816 (odtud je stanoven den svátku), přeložil k němu biskup své sídlo a zároveň začalo kolem vyrůstat město Santiago de Compostela.

O Jakubův hrob v Compostele zprvu pečovali benediktini, ale po nájezdu Maurů roku 997 byl původní chrám zničen. Král Alfons III. Veliký (Asturský) dal nad hrobem apoštola vystavět v letech 1075–1150 trojlodní baziliku na půdorysu latinského kříže s příčnou lodí a funkcí katedrály. Mezi její architektonicky nejvýznamnější části patří z jižní strany portál zlatníků a portál Slávy, tvořící hlavní průčelí katedrály. Ostatky sv. Jakuba byly uloženy do stříbrného sarkofágu v chrámové kryptě pod hlavním oltářem, nad nimi je po schodišti přístup k relikviářovému poprsí svatého Jakuba, které obsahuje světcovu lebku. Poutníci ji mohou obejmout kolem ramen.

Křesťanství rytíři, kteří bojovali proti Maurům za nezávislost Španělska, vyličili, že se jim svatý Jakub několikrát zjevil na bílém koni a pobízel je, aby proti Maurům bojovali za křesťanství. Podle jedné pozdější legendy se svatý Jakub zázračně objevil během bitvy

u Clavija. Proto je někdy nazýván Matamoros (Maurobijec).

Svátek se tradičně slaví 25. července s tím, že pokud připadne na neděli, zahajuje se v Compostele svatý Jakubův rok (ustanovení papeže Kalixta II.). Papež Alexandr III. udělil Santiagu de Compostela titul Svaté město (jako má Jeruzalém a Řím) i odpustková privilegia. Santiago de Compostela se stalo od 10. století nejvýznamnějším poutním místem středověku, které přitahovalo až do 15. století více poutníků než Řím nebo Jeruzalém. K místu na severozápadě Španělska vznikly četné slavné poutní cesty, které jsou lemovány kláštery, kostely, útulky a kaplemi (Svatojakubská poutní cesta).

Místo Jakubova hrobu je stále předmětem velké úcty a dodnes je cílem četných poutí, nejen z Evropy, ale i z celého světa.

Na dřívějších znázorněních vidíme Jakuba Staršího jako apoštola, většinou s knihou či svitkem evangelia. Později se objevuje téměř vždy jako poutník s holí, kloboukem, brašnou a mušlí hřebenatkou. Podobně (také s poutnickým kloboukem, holí a mušlí hřebenatkou) bývá znázorňován svatý Roch, který ale na rozdíl od svatého Jakuba zpravidla odkrývá své stehno (nad kolenem), nebo přímo ukazuje na ránu na něm. Na některých zobrazeních jsou také poukazy na jeho mučednictví (atribut meče). A konečně poslední verzi, používanou především na Pyrenejském poloostrově, je znázornění sv. Jakuba jako rytíře maurobijce („Matamoros“, „bijec Maurů“, „Santiago Matamoró“). Svatý Jakub (Santiago) je uctíván jako národní patron Španělska, je také patronem poutníků, bojovníků, dělníků, horníků, kloboučníků, lékárníků; vzývá se za dobré počasí i na ochranu před revmatismem. Jeho památku obzvláště vzývá řád svatojakubských rytířů.

Symbolem poutníků putujících do Santiagu de Compostela je svatojakubská mušle.

Původ mušle pochází z legendy, podle které portugalský rytíř stál v blízkosti přístaviště, kde stála loď, která přivezla ostatky svatého Jakuba do Španělska. Když jeho kůň viděl podivuhodný a světlý třpyt, který dopadal z hvězd na apoštola, byl z pohledu tak vyděšený, že skočil do vody a vzal s sebou do hlubin i rytíře. Rytíř byl zachráněn a vytažen na palubu. Zachránce plni úžasu viděli, že jeho tělo bylo zcela pokryto svatojakubskými mušlemi. Existují i další legendy, které se váží ke Svatojakubské mušli. Všechny mají v podstatě stejnou předlohu příběhu, totiž svatým Jakubem zázračně zachráněné lidi.

Dle Wikipedie zpracoval JC

VÍTE TO?

■ 23. července bude naše farnost slavit pouť. Svátek patrona naší farnosti – svatého Jakuba je 25. července

EXISTUJÍ DOBRO A ZLO?

Profesor na univerzitě položil svým studentům otázku: „Je všechno, co existuje, stvořené Bohem?“ Jeden ze studentů nesměle odpověděl: „Ano, vše je stvořeno Bohem.“ „Stvořil Bůh skutečně všechno?“ „Ano, pane!“ Profesor se tedy zeptal: „Pokud Bůh stvořil všechno, to znamená, že Bůh stvořil i zlo, které existuje? Že ve všech našich činnostech určuje nás samotné? Bůh je tedy zlo!“ Student zahanbeně ztichl. Profesor byl sám se sebou spokojený.

V tom zvedl ruku druhý student: „Pane profesore, smím se vás na něco zeptat? „Samozřejmě,“ odvětil sebevědomě profesor. „Existuje chlad?“ „Co je to za otázku, samozřejmě, že ano, tobě nikdy nebyla zima?!“ Studenti se hlouposti spolužáka zasmáli, ale ten směle pokračoval: „Ve skutečnosti, pane, chlad neexistuje. V souladu se zákony fyziky, je chlad pouze nepřítomnost tepla. Člověka a předměty můžeme popsat a určit jejich energii na základě pří-

tomnosti nebo vytvoření tepla, ale nikdy ne na základě přítomnosti či vytvoření chladu. Chlad nemá svou jednotku, v níž ho můžeme měřit. Slovo chlad jsme si vytvořili my, lidé, abychom popsali to, co cítíme v nepřítomnosti tepla.“

A student pokračoval: „Pane profesore, existuje tma?“ „Samozřejmě, že existuje!“ Odpověď podrážděně profesor. „Znovu nemáte pravdu. Tma stejně tak neexistuje. Můžeme zkoumat světlo, ale ne tmou. Světlo se dá rozložit, zkoumat paprsek za paprskem, ale tma měřitelná není, nemá svoji jednotku, v níž ji můžeme změřit. Tma je pouze pojem, který si zase vytvořili lidé, aby pojmenovali nepřítomnost světla.“

Poté se mladík zeptal: „Pane, existuje zlo?“ Tentokrát profesor odpověděl již značně nejistě: „Ano! Vidíme ho přeci každý den! Brutalitu ve vztazích mezi lidmi, trestné činy, násilí, všechno toto není nic jiného než kruté projevy zla!“ Na to student řekl: „Ani zlo neexistuje, pane. Zlo je pouze nepřítomnost dobra, tedy Boha. Zlo je důsledek nepřítomnosti lásky v srdci člověka. Zlo přichází stejně, jako přichází tma nebo chlad. Tedy v nepřítomnosti světla, tepla a lásky.“

Tím studentem byl mladý Albert Einstein.

*Z Internetu volně převyprávěla Jarka Populová**

KULTURNÍ REVUE

SARAJEVSKÁ PRINCEZNA

V létě 1993 celý svět napjatě sledoval osud malého děvčete, které BBC pojmenovalo „Sarajevská princezna“. Pětiletá Irma Hadžimuratović byla těžce zraněna během bombardování Sarajeva. Děvče bylo převezeno do nemocnice a dostalo se do rukou mladého chirurga, Edy Jaganjace, který bojoval ze všech sil o jeho přežití. Nejostřejší bitvu ale svedl s neochotou nezainteresovaných, někdy až zlomyslných byrokratů a mezinárodních úředníků, takzvaných mírových sil. Edo Jaganjac napsal svě-

dectví, které se každému čtenáři navždy vryje do paměti. Ilegální transport zraněných pod nepřetržitou palbou, až neuvěřitelné výkony v sotva použitelných operačních sálech, pokrytecké chování mezinárodních úředníků, prohlubování přátelských i profesionálních vztahů mezi znaveným, ale neskonale ochotným personálem nemocnice... To vše je součástí krvavé sarajevské pohádky, upřímné a srdcervoucí výpovědi člověka, který s klidnou rukou a otřeseným srdcem bojoval proti donkichotským větrným mlýnům, bojoval pro dobro, za humánní cíl, který je hodnotnější než jakýkoli vojenský, za záchranu lidského života...

V roce 1984 tam byly zimní olympijské hry a můžete se tam zastavit cestou k Jadranu a podívat se, kde nám zabili Ferdinanda... Z Prahy je to autem 1040 km.

Sarajevská princezna je příběh o válce bez rohem. O válce, která se může stát i nám. V protikladu pravidel - nepravidel, náhod, zla a arogance a impotence OSN, WHO, UNHCR - prostě politiky tu stojí horečnatá snaha jednoho lékaře zachránit jedno pětileté dítě. Výpověď je to velmi osobní a upřímná a do deseti dnů mezi 30. červencem a 9. srpnem 1993 zhušťuje tragédii těch, kteří sice nejsou příčinou války, ale za to si ji vyzírají do dna. V příběhu je i nemalá naděje, protože vždycky se najde někdo, kdo se s danou situací není ochoten smířit. Asi nejlépe celou situaci vystihují slova jiného sarajevského lékaře, uvedená na konci knihy: „Ani jsme nevěděli, jak moc se lišíme, dokud nepřišli tihle politici, kteří nás rozdělili jako ovce v ohradě a pobili se o louku. My jsme ovce určené k porážce. Postavili nás do řady.“ Působivé čtení o věcech, které si jen neradi připouštíme...?

Výňatek z recenzi na internetu

EDO JAGANJAC

Český lékař - autor knihy... Pochází z bývalé Jugoslávie. Tam také vystudoval lékařskou fa-

kultu, promoval v oboru chirurgie na univerzitě v Sarajevu. Během války v Bosně a Hercegovině působil jako styčný důstojník ministerstva zdravotnictví a jako chirurg ve státní nemocnici v Sarajevu. Zasloužil se o záchranu mnoha životů. Zároveň byl pověřen komunikací s humanitárními organizacemi a spolupracoval zde s OSN. Od roku 1993 působí na Traumatologickém oddělení Chirurgické kliniky 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a ve Fakultní nemocnici Praha-Motol.

KNIHA SARAJEVSKÁ PRINCEZNA JE KE KOUPI TAKÉ V E-PODOBĚ a určitě stojí za přečtení!

*Dodala Jarka Populová**

NOC KOSTELŮ

Dovolte mi malou rekapitulaci za pěkným večerem dne 9.6.2017.

Zahájit Noc kostelů v kostele sv. Jakuba Staršího přišel pan místostarosta Václav Švenda a po krátkém úvodním slově si poslechl vystoupení hudebního sboru Krátká chvíle pod vedením Lukáše Marka.

Poté byla chvilka ztišení a volné prohlídky kostela, v 19:30 komentovaná prohlídka, kterou vedl Václav Mejstřík. Na tento bod programu se sešlo více posluchačů a je pravda, že ještě hodnou chvíli po skončení prohlídky se zajímali o některé detaily v kostele. Nejvíce poutala pozornost opravená křtitelnice.

Krátce před 22. hodinou jsme se společně pomodlili a poděkovali Pánu, následovala cesta domů.

Letošní Noc kostelů nebyla nabitá programem, zato byl prostor pro meditaci a osobní kontakty.

Kostelem prošlo tento večer více než 200 návštěvníků a já děkuji všem, kdo přispěli k nerušenému průběhu Noci kostelů.

Zaplat' Pán Bůh!

lv

CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ MLÁDEŽE V OLOMOUCI

Celostátní setkání mládeže probíhá v duchu světových dní mládeže a koná se v České republice přibližně jednou za 5 let.

Pro koho? Setkání je určeno pro mladé lidi od 14 do 30 let, kteří chtějí prožít několik dní ve společenství mladých lidí. (Horní věková hranice neplatí pro kněze, řeholníky, řeholnice, spolupracovníky a výjimky na základě domluvy s Arci/Diecézním centrem pro mládež).

Kdy, kde? V Olomouci od 15. do 20. 8. 2017.

Přihlašovat se můžeš přes elektronickou přihlášku. Přihláška je závazná. Na zadanou emailovou adresu Ti přijde potvrzovací email s ID kódem, který slouží jako variabilní nebo specifický symbol a k ověření stavu Tvé přihlášky. Stav své přihlášky si můžeš ověřit v záložce „Kontrola přihlášky“ na stránkách celostátního setkání. V případě změn vyplněných údajů po odeslání přihlášky kontaktuj A/DCM ve své diecézi.

Program bude velmi pestrý a bohatý, takže si v něm může najít každý něco zajímavého: např. setkání s přáteli a poznávání nových lidí, zajímavá témata přednášek, kvalitní přednášející, nevšední slavení eucharistie, poutavé katecheze, osobní setkání s biskupy, skvělá hudba, sport, kreativní dílny... Dokonce se chystá program i pro rodiny v sobotu 19. srpna 2017.

Motto „Nebojte se!“

Novinky. Chystáme pouť na Svatý Kopeček a pak EXPO povolání a návštěvy olomouckých klášterů.

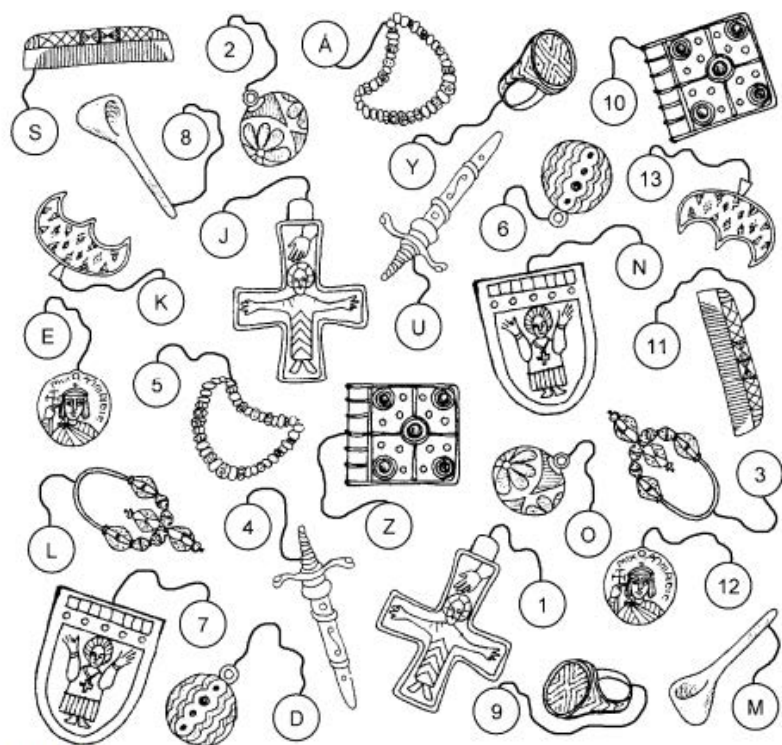
Pouť rodin. V rámci Celostátního setkání mládeže zveme rodiče a rodiny s dětmi na Den s rodinami, který se koná v sobotu 19. srpna 2017. Dopoledne bude katecheze a mše sv. Odpoledne bude speciální program, plný zamyšlení, kultury, umění, výstav.

Převzato ze stránek CSM Olomouc

VELKÁ MORAVA V 9. STOLETÍ

Moravané obývali velmi úrodnou zemi. Byli dobří zemědělci a také zruční řemeslníci. Bohatství a uměleckou vyspělost země dokládají dochované kovové nástroje, zbraně a krásné šperky. Konstantin s Metodějem přinesli na Moravu to, co zde chybělo – písmo a knihy ve slovanském jazyce. Kromě překladu Bible sepsali pro obyvatele Moravy podle byzantské předlohy první staroslověnsky psaný zákoník, který se nazývá... (dokončení v tajence).

Najdi k originálu velkomoravského nálezu s číslem jeho kopii s písmenem. Když správně запиšeš písmena podle čísel do tabulky, získáš tajenku.

Tajenka:

10	5	13	2	7	11	4	6	7	9	1	3	1	4	6	12	8

převzato z DKC Brno